

Paweł Mazur

Study Visit, Londyn-Redditch, 16–20 maj 2005 r.

Palestra 50/5-6(569-570), 215-217

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

no poprzez koordynację polityk narodowych – biorąc pod uwagę różnice ekonomiczne i demograficzne w różnych państwach Unii – jak i poprzez stały rozwój wspólnej europejskiej polityki imigracyjnej.

W 1999 r. w Tampere, przywódcy państw i rządów ówczesnych 15 państw członkowskich położyli fundamenty pod wspólną politykę imigracyjną w Europie. Ta polityka była rozpatrywana przez kolejne sesje obrad Komisji, chociaż napotykała duże przeszkody. W roku 2004 planowano ukończenie tzw. Agendy z Tampere. Jednakże był to tok polegający na wznawianiu i aktualizacji wniosków przedstawianych pod obrady Rady Europejskiej w Hadze i uwzględnianiu nowych perspektyw wniesionych przez Traktat Konstytucyjny.

Obecnie, polityki imigracyjne są rozwijane głównie na szczeblu państw członkowskich, bez uwzględniania koordynacji europejskiej. Co niezwykle istotne, nawet na szczeblu wewnętrznym danego kraju istnieje spora niejednorodność. Różnice w napływie ludności w różnych państwach przyjmujących wymagają odpowiedniego poziomu autonomii w reakcji na związane z nimi wyzwania, w tym wynikające z migracji pomiędzy różnymi jednostkami wewnętrznego podziału politycznego danego państwa. Zwłaszcza w przypadku Hiszpanii, polityki imigracyjne przyjęte w różnych regionach autonomicznych zwróciły uwagę na potrzebę, aby państwo doceniło istotną rolę, jaką odgrywają regiony.

Podczas konferencji debatowano o perspektywach administracyjnego pluralizmu w obecnej polityce imigracji w Europie, podkreślając zwłaszcza społeczną i gospodarczą integrację imigrantów oraz problem nielegalnej imigracji, który przybrał na sile w ostatnich dwóch latach.

Konferencja skierowana była także do ugrupowań politycznych, związków zawodowych, palestry, organizacji pozarządowych na wszystkich szczeblach administracji, na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym państw członkowskich.

Podczas konferencji odbył się bankiet, w czasie którego uczestnicy mieli możliwość bezpośredniej wymiany poglądów i doświadczeń wynikających z lokalnych uwarunkowań.

Poza oficjalnym programem konferencji zorganizowano zwiedzanie miasta Vitoria-Gasteiz, które pozostawiło niezatarty ślad dzięki swemu średniowiecznemu urokowi.

Magdalena Dębska

Study visit, Londyn-Redditch 16–20 maj 2005 r.*

W dniach 16–20 maja 2005 r. odbyła się konferencja zorganizowana przez Stowarzyszenie Prawnicze Anglii i Walii poświęcona wprowadzaniu do krajowych systemów prawnych dyrektyw unijnych dotyczących wykonywania zawodów prawniczych.

Gospodarz konferencji The Law Society of England and Wales zrzesza około 100 tysięcy przedstawicieli profesji solicitor i dysponuje budżetem rocznym przekraczającym 100 milionów funtów powstałym z obowiązkowych składek członkowskich.

* Autor pragnie podziękować adw. dr Małgorzacie Kozuch i adw. Wojciechowi Hermelińskiemu, wiceprezesowi NRA za pomoc w przygotowaniu materiałów do konferencji.

Zaproszono przedstawicieli samorządów adwokackich Cypru, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Węgier i Turcji. Sytuacja w Polsce budziła największe zainteresowanie, nie tylko ze względu na wielkość rynku usług prawnych, ale też ze względu na dualizm profesji reprezentowanych tutaj przez niżej podpisanego i radcę prawnego Jędrzeja Klatkę.

Program wizyty był bardzo bogaty i obejmował kilkanaście prezentacji i dyskusji panelowych w siedzibie Stowarzyszenia w Londynie i dwóch pozostałych ośrodkach w środkowej Anglii.

Konferencję rozpoczęło wystąpienie Alison Hook, która przedstawiła sytuację kwalifikowanych prawników w Wielkiej Brytanii w świetle zwiększającej się presji ze strony urzędu konkurencji i organizacji konsumenckich zmierzających do dalszego zniesienia barier związanych z dostępem do zawodu, jego wykonywaniem, strukturą firm prawnych, reklamą i wysokością opłat. W toku dyskusji omawiano implikacje raportów Monti i Clementi, dopuszczalność świadczenia usług prawnych w ramach spółek multidyscyplinarnych (MDP), sytuację prawną w państwach ostatnio włączonych do struktur europejskich. Spore zainteresowanie wzbudził wyrok Trybunału Konstytucyjnego w Polsce uchylający przepisy dotyczące naboru na aplikację adwokacką i radcowską.

W dalszej części programu Mickael Laurans dokonał prezentacji Dyrektywy Rady Nr 77/249/EWG z 22 marca 1977 r. w sprawie ułatwienia skutecznego korzystania przez adwokatów ze swobody świadczenia usług, Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 98/5/WE z 16 lutego 1998 r. w sprawie ułatwienia wykonywania zawodu adwokata na stałe w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym uzyskano kwalifikacje oraz Dyrektywy Rady Nr 89/48/EWG z 21 grudnia 1988 r. dotyczącej systemu uznawania dyplomów szkół wyższych, uzyskanych w wyniku ukończenia kształcenia zawodowego trwającego przez okres co najmniej trzech lat. Uczestnicy zreferowali pokrótce sposób implementacji dyrektyw w poszczególnych krajach, w tym polskie ustawy z 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w RP i z 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych. W ramach *case studies* omawiano problem beżosredniego skutku dyrektyw wobec korporacji zawodowych i kolizję zasad wykonywania zawodu na przykładzie reguły zakazującej angielskim solicиторom samodzielnego prowadzenia praktyki w okresie pierwszych trzech lat po zdaniu egzaminu. Dzień zakończył koktajl z udziałem Prezydenta Law Society i Ambasadora RP w Londynie.

We wtorek, w Leamington Spa mieliśmy okazję zapoznać się z ciekawym i rozbudowanym systemem załatwiania skarg klientów. Skarg takich wpływa około 100 dziennie i około 90% z nich załatwiana jest w drodze concyliacji z udziałem wyspecjalizowanych służb Stowarzyszenia. Metoda ta wydaje się być interesującą wskazówką dla naszej korporacji wobec nieuniknionego wzrostu liczby reklamacji jakości usług adwokackich, gdyż część uzasadnionych skarg niekoniecznie musiałaby znajdować swój finał w postępowaniach sądowych czy dyscyplinarnych. Procedura i działania sekcji dyscyplinarnej były tematem kolejnego wykładu. Angielska palestra dysponuje bardzo efektywną strukturą wykrywania oszustw popełnianych przez jej członków i zdecydowanie wydaje się zrywać z modelem „klubowego” sposobu autoregulacji i pobłażliwego traktowania poważnych naruszeń reguł wykonywania zawodu.

Popołudnie spędziliśmy na dalszym zgłębianiu praktycznych problemów pojawiających się w związku ze świadczeniem usług przez prawników zagranicznych i rejestracją w ramach Artykułu 3 Dyrektywy 98/5/EEC. Na kanwie wybranych orzeczeń ETS (sprawa C-55/

94 Gebhard, sprawa 107/83 Klopp, sprawa 427/85 Komisja przeciwko Niemcy) dyskutowaliśmy, jak odróżnić świadczenie usług od wykonywania zawodu na stałe, na ile dopuszczalne są ograniczenia w tworzeniu oddziałów i filii kancelarii adwokackich, jak ma wyglądać współpraca prawnika zagranicznego z adwokatem państwa goszczącego. Law Society wpisało do tej pory na listę prawników zagranicznych 165 osób (w tym 5 Polaków) i wydaje się prowadzić bardzo liberalną politykę w tej materii, co niewątpliwie zgodne jest z intencją autorów Dyrektywy 98/5.

Kolejny dzień w Redditch poświęcony był regułom deontologii. Kilkunastu wykładowców zapoznało nas z podstawowymi zasadami obowiązującymi solicitorów, w tym dotyczących przechowywania pieniędzy klienta, ubezpieczenia, corocznego odnawiania licencji zawodowej; ten ostatni obowiązek jest skutecznym sposobem uzyskiwania pełnej ścigalności składek członkowskich i dotyczy również zarejestrowanych prawników zagranicznych (RFLs). W toku dyskusji zastanawialiśmy się, jak próbować pogodzić w praktyce często bardzo odmienne reguły w sytuacji świadczenia usług lub stałego wykonywania zawodu w innym państwie członkowskim. Problem podwójnej lub, wliczając kodeks CCBE, nawet potrójnej deontologii będzie niewątpliwie przedmiotem wielu sporów i kontrowersji w najbliższej przyszłości.

W ostatniej części programu, poza Londynem, mieliśmy szansę zapoznać się z funkcjonowaniem systemu udzielania porad w sprawach związanych z wykonywaniem zawodu. W 2004 r. odnotowano przeszło 70 tysięcy pytań skierowanych do odpowiedniej sekcji Stowarzyszenia, co dobrze ilustruje stopień skomplikowania reguł wykonywania zawodu i dbałość o ich przestrzeganie.

Następna prezentacja związana była z istotnymi kwestiami dostępu do zawodu i edukacji prawniczej. Należy pamiętać, że 25% prawników zdobywa uprawnienia solicitora poprzez test kompetencji (QLTT – Qualified Lawyers Transfer Test). Droga ta jest otwarta również dla wszystkich polskich prawników, którzy biegle posługują się językiem angielskim i mają wystarczającą znajomość miejscowego prawa. The Law Society dla utrzymania zdobytych już uprawnień zawodowych wymaga również stałego doszkalania (CPD), które rocznie obejmuje minimum 16 godzin kursów lub wykładów.

Konferencję zamknęła sesja poświęcona kształtowaniu pozytywnego wizerunku adwokata w społeczeństwie. Niewątpliwie powinno to być jednym z priorytetów władz polskiej palestry, przy czym przykład angielski będzie z pewnością trudny do naśladowania wobec zatrudniania przez Stowarzyszenie 27 osób zajmujących się wyłącznie *public relations* i dysponujących rocznym budżetem w wysokości 3 milionów funtów.

Konkludując, należy stwierdzić, że zarówno poziom wykładów, jak i program konferencji pozwalają zaliczyć ją do udanych. Czerpanie z doświadczenia innych korporacji jest z pewnością powinnością i wyzwaniem dla całej adwokatury, przy czym ważne jest, aby świadomość możliwości, jakie prawnikom polskim daje prawo unijne stawała się coraz bardziej powszechna.

Paweł Mazur